

VERDRONKEN DORPEN

De Liemers is in de ban van verdronken dorpen. Op vier plaatsen braken dijken door. In Westervoort gaf productiehuis Under the Blue Surface zondag bij De Waaij een voorstelling.

Zelfs 't publiek mag een rol spelen

Productiehuis Under the Blue Surface trad gisteren tweemaal op bij De Waaij in Westervoort. Radiotoneel over een verdronken stuk dorp anno 1761.



door
René Boekhorst

rene.boekhorst@gelderlander.nl

Wat is het nu: een hoorspel met beeld of een schouwspel met geluid? Het dertigkoppig publiek dat de verdronkendorpenvoorstelling van Robbert van der Horst, Monique van Hinte en Huug van Tienhoven bijwoont, weet het niet. „Ik noem het radiotoneel”, zegt ‘reporter’ Van der Horst over wat hij en ‘archeologen’ Van Hinte en Van Tienhoven zoëven deden. Zondag is de Wissingwaaij tweemaal de plek der plekken in Westervoort. Het driekoppige productiehuis Under the Blue Surface verhaalt over 1761, toen de dijk langs het dorp doorbrak. Het wiel De Waaij is de stille getuige van het achttiende-eeuwse drama. Under the Blue Surface komt met toneel+. De plus zit 'm in de interactie met het publiek: de toeschouwers op de Rijndijk mogen meespelen. Een fragment uit een eenakter in twee bedrijven.

Verslaggever Robbert: Hé, meneer. Wat haalt u daar uit het water? Is dat een panty?
Oudheidkundige Huug: Nee, een oude sok met munten. Napoleons, napoleons, napoleons... En hier heb ik een Pruisische munt.
Robbert: Maar wilt u nu zeggen... dat er mensen collaboreerden...



met de Prui... uh, zeg maar... de Duitsers? Toen al?

Het publiek lacht. Als Van Tienhoven over het vlot banjert – de constructie verbeeldt de ondergrond van wat ooit een door het water weggevaagd huis was –, verklaart Van der Horst het zojuist behandelde. Hij koppelt kunst aan geschiedenis, want de kijkers krijgen een lesje cultuurhistorie.

„Hier stonden ooit vijftienduizend man tegenover elkaar. Napoleon Bonaparte viel ons vanuit het zuiden binnen...” Van der Horst memoreert 1795, toen *le petit général* de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden bezette. Nederland vormde met Oostenrijk, Pruisen, Groot-Brittannië en Spanje de Eerste Coalitie die tegen Frankrijk vocht. Bij de theatergroep leeft feit naast

Reporter Robbert van der Horst stelt archeoloog Huug van Tienhoven een vraag. De twee mannen verzorgden gisteren met Monique van Hinte een radiotoneelstuk over een verdronken stuk Westervoort. foto Henk Rodrigo

fictionie, want ware gebeurtenissen worden afgewisseld met humor. Zo dreigt Van Tienhoven een herenschedel inclusief gewei uit de kolk. „Dat moet een oerhert zijn... Al zit er een haakje aan.” Het publiek grinnikt; het snapt wat Van der Horst gemakshalve toch maar even uitlegt. „Nou, dat

hoofd zal wel bij de familie aan de muur gehangen hebben.” „Zou kunnen”, reageert Van Tienhoven, „maar dat wil niet zeggen dat het géén oerhert is...” Weer gebulder vanaf de dijk. De charme van de show is dat de aanwezigen mogen meedoen. Westervoorter Jan Versteeg is niet

meer te houden als Van der Horst bij hem komt staan. „Zijn hier nog dwaallichtjes, kindjes die in zonde stierven?”, vraagt de reporter Versteeg, die als kind in De Waaij zwom. „Nee, die zie je niet meer.” „Zal komen door al dat kunstlicht van nu”, stelt Van der Horst.

‘Maar wilt u nu zeggen... dat er mensen collaboreerden... met de Prui... uh, zeg maar... de Duitsers? Toen al?’

‘Verslaggever’ Robbert van der Horst over ‘samenwerken’ in oorlogstijd

‘Nee, een oude sok met munten. Napoleons, napoleons, napoleons... En hier heb ik een Pruisische munt.’

‘Archeoloog’ Huug van Tienhoven over wat Pruisen en Frankrijk achterlieten

Verdronken dorpen

- De voorstelling van Under the Blue Surface maakt deel uit van de **kunstroute** Verdronken Dorpen. Wie deze zomer door de Liemers fietst, kan langs vier ondergelopen plekken rijden. Ze liggen in **Groessen** (de buurtschap Leuven), **Herwen** (De Bijland), **Westervoort** (De Waaij) en **Zevenaar** (De Breuly). Twee Betuwse wielen zijn te vinden in **Heteren** (De Peperbus) en **Doornik** bij Bemmelen (Defensiedijk).
 - ‘Verdronken Dorpen’ is een project van **Cultuurpact rond Arnhem**. Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar zijn participant.
 - „Wij vonden het zinvol om aan dit initiatief mee te doen”, zegt de Westervoortse welzijnswethouder Hans Breunissen. „Kunst en cultuur worden op deze manier treffend in beeld gebracht en de geschiedenis blijft zo actueel. Mede daarom hebben we via e-mail en Twitter veel berichten gestuurd, zodat er zondag velen zouden komen.”
 - De try-out van gistermiddag wonden **dertig man** bij. „Dit is een artistiek weekend voor ons”, zegt Lia van Kuipers. „Zaterdag waren mijn man Jos en ik nog bij een bruiloft in Rijen waar we werden bediend door mensen die tijdens het diner acteerden. Nu is het weer raak.”
 - De kunst- en cultuurroute door de Liemers, Lingewaard en Overbetuwe is gekoppeld aan *Verdronken dorpen in Gelderland*, een boek van Jan en Sanne Terlouw. Alle zes de verdronken dorpen komen erin terug. Het kost 7,95 euro.
 - Het **programma** loopt deze en volgende maand. Wie het radiotoneel van Under the Blue Surface wil zien, kan op 3 en 10 juli nogmaals terecht aan De Waaij. Beide dagen is er om een uur en om half vier een voorstelling.
- ➔ verdronkendorpen.nl

De voorstelling eindigt even abrupt als de dijk ooit doorbrak. „Uhm, ik had nog iets willen zeggen...”, roept Van Tienhoven vanaf het vlot. „Maar u bent het kwijt, hè?”, reageert Van der Horst. Na de knik bedenken aan de plas valt het denkbeeldige doek.